

"...

II - İTİRAZIN GEREKÇESİ :

Mahkemenin 22112/1981 tarihli kararında gerekçe olarak özetle : Davada uygulanacak hüküm niteliğinde bulunan 506 sayılı Kanununun 26. maddesinde "iş kazası veya meslek hastalığı işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veyahut suç sayılan bir eylemi sonucunda olmuşsa, Kurumunca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile, gelir bağlanırsa bu gelirin 22 nci maddede sözü geçen tarifeye göre hesap edilecek sermaye değerleri toplamı işverenden alınır. İş kazası veya meslek hastalığı üçüncü bir kişinin kasıt veya kusuru yüzünden olmuşsa, Kurumca bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebep olan üçüncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara Borçlar Kanunu hükümlerine göre rücu edilir hükmü getirilmiştir. Bu açık hüküm karşısında, iş kazası veya meslek hastalığı vukuunda Kurumun, sigortalıya ya da hak sahibi kimselere yapmış olduğu yardımlar ile gelir bağlanmış ise bu gelirin 22. maddede sözü geçen tarifeye göre hesaplanan peşin sermaye değerleri toplamını, Kurumun kusurlu olan işverenden istemeye hakkı vardır. Ancak, Kurumun zamanaşımı içinde ileride yapılması gerekli her türlü gider tutarını talep edebilmesi, uygulama gereği ise de bu durum Anayasanın Başlangıç ilkelerine ve bazı maddelerine aykırıdır. Şöyle ki :

Anayasa Başlangıçta bütün fertlerin kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün olduğundan, insan hak ve hürriyetlerini, millî dayanışmayı, sosyal adaleti, ferdin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve teminat altına almayı mümkün kılacak demokratik hukuk devletini bütün hukukî ve sosyal temelleriyle kurmaktan söz etmekte; 2. maddede Türkiye Cumhuriyetinin İnsan Haklarına ve Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olduğunu belirtmektedir. Zararlandırıcı sigorta olayının vuku bulunduğu tarihteki mevzuata göre Kurum giderlerini ödemiş olan kimsenin sonradan Kurum mevzuatında yapılan değişikliğin neden olduğu yeni ödemelerden de sorumlu tutulması vatandaşlar arasında huzursuzluk yaratabileceği gibi Devlete olan güveni de sarsar. Herkes olay tarihindeki mevzuata göre sorumlu tutulmalıdır. Hukukumuzca benimsenen sistem de budur.

Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve Hukuk Devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan iktisadî ve sosyal bütün engelleri kaldırmak, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamak zorundadır. Dava konusu olayda, olduğu gibi ikinci bir ödeme tehlikesiyle karşı karşıya kalan vatandaşın huzuru bozulur. Sosyal adaletin gerçekleşmesi engellenmiş olur. İleride yapılacak giderlerin de rücu tahsilini öngören 26. madde hükmü bu yönü ile Anayasanın 10. maddesindeki ilkeye de aykırıdır.

Öte yandan, vatandaşın ileride ne miktar ödemede bulunacağını bilmeden beklemesi her an yeri bir ödeme korkusu içinde bulunması, onun maddi ve manevî varlığını değiştirmek hak ve hürriyetine engel teşkil edeceği cihetle, Anayasanın 14. maddesinde yer alan ilke de zedelenmiş olur.

Tekrar ödeme yapmak durumunda kalacağını düşünen vatandaşın mülk edinme hakkı tehlikeye girecek ve çalışma hayatı kararlılığını yitirecektir; denilmekte ve sonuç olarak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 26. maddesinde yer alan ve ileride yapılması gerekli her

Esas Sayısı:1982/4

Karar Sayısı:1983/17

türlü giderin..." şeklindeki ibarenin Anayasanın başlangıç ilkesiyle 2., 10., 14., 36., 40., 41., 42. ve 48. maddelerine aykırı olduğu ileri sürölerek, iptali istenmektedir."